

menska uima ali kaka druga nesreča. Odkar je končal svoje študije, pride dr. M. Ploj le malokedaj med priprosto ljudstvo, med svoje rojake. On je visok uradnik pri vladi — dvorni svêtnik — ter občuje samoobsebi umevno le z visoko gospodo, med katero ima svoje tovariše in prijatelje. S kmeti in delavci pride v dotiko k večjemu na kakem ljudskem shodu in še tukaj tudi le za kakih par uric. Tu vidi ta pospod lepo praznično oblečene kmete in delavce, ki so dobre volje in veselih obrazov, in kojim se ne vidi, da so šele prejšni dan s potnim čelom, morebiti lačni in žejni vzdihovali pri težkem delu — bodisi na kmetiji, bodisi v delavnici. Te navidezno srečne ljudi vidi toraj dr. M. Ploj, kadar pride med slovensko ljudstvo, ne vidi jih pa pri delu, pri njihovem trpljenju. Mogoče, da poizve dr. Ploj kaj iz pripovedovanja ali opisovanja o slabem položaju kmečkega in delavskega stanu, pa z lastnimi očmi on tega ne vidi. Naj pa se komu kaka reč še tako živo opisuje, nikdar je ne bode tako dobro poznal in umel, kakor če jo je na lastne oči videl. Največ vredna je pa še lastna izkušnja, o kateri se pa pri dr. Ploju gledé kmečkega in delavskega stanu itak ne more govoriti.

Čisto drugi mož je naš kandidat Fr. Vračko. On je kmet in ob enem tudi delavec na svojem zemljišču. On pozna težnje in britkosti kmečkega in delavskega stanu. Vračko ne vidi svojih rojakov samo takrat, kadar so v praznični obleki in veselih lic, temuč gleda jih tudi takrat, ko so v oguljeni vsakdanji obleki, ko imajo v roki plug, motiko, kramp ali kako drugo kmečko ali rokodelsko orodje, kate-rega se ne poslužujejo samo zato, da bi si ž njim kratili dolg čas, temveč vbijati se morajo ž njim od zore do mraka, da si prislužijo pičli vsakdanji kruh ne samo za se, temuč morebiti tudi za svojo množtevno družino.

Poglejmo si dr. M. Ploja pa še od drugi strani. Da on ni prijatelj — vsaj ne pravi prijatelj — priprostega slovenskega ljudstva, kaže jasno njegovo zadržanje nasproti šolskemu vprašanju. Dr. Ploj vedno nasprotuje poduku nemščine v ljudskih šolah. Kako da je za vsakega Slovenca znanje nemškega jezika priporočljivo — bolje: jako potrebno — to je vsakemu pametnemu Slovincu dobro znano in toraj danes o tej reči ne bomo na široko govorili. Rečemo le toliko: Ako si shajal morebiti ti, dragi rojak, s slovenščino, ne veš pa, ali se bode to posrečilo tvojim otrokom. Nikdo danes ne ve, kar ga jutri čaka. Da si mnogo naših ljudi išče kruha na tujem in sicer večinoma med Nemci, to je vsakomur znano: Mogoče je, da razmere tudi tebe ali pa tvoje otroke kedaj prisilijo, si drugod zaslužka iskati; kako dobro je takrat za Vas, ako znate razun svojega materinskega še kak drugi jezik!

Franc Vračko to dobro ve in se je doslej tudi vselej krepko potegoval za upeljavo poduka nemščine; pa ne črti Nemcev, temuč želi, da bi oba sosedna naroda v miru poleg eden drugega živela. Jezikovni prepiri mu mrzijo, temveč mu je na srcu vzboljšanje

gospodarstvenega stanja svojih rojakov in da se seže to, je potrebno, da se upelje (kjer še ni) ljudskih šolah poduk nemškega jezika na podlagi terinščine.

Vračko je sin kmeta, dr. Ploj pa je sin dohtarja. Pervi se je naučil nemščine večinoma v šoli, drugi pa že v domači hiši. (Vidite toraj, kam pes te moli). Kdor že nemški itak zna, temu se je seveda ni treba šele učiti. Dr. Ploj s tem, da priprosto ljudstvu ne privošči znanja nemščine, naravnost si dohati želi ter si misli, da le jaz znam, kmet in delavec pa naj ostaneta zabita tepca, da ju bodo moji prijatelji farji, dohtarji in njih podrepniki laž izkoriščali in se ž njunih žuljev živili.

Tukaj smo Vam, dragi volilci, označili samo nekatere razlike med našim kandidatom in njegovim sprotnikom, pa mislimo, da bojo že te zadostovale Vas spraviti do spoznanja, da je izvolitviye vrednejši

naš kandidat g. Franc Vračko

Kandidata Stiger in Thaler.

„Kogar hočejo bogovi uničiti, tega kaznujejo s slepoto“, tako povdarja pesnik, velikan iz davnih preteklih časov! „Beseda je veter“ pravi naše ljudstvo, a vendar se moramo čuditi, da je sprva uveden izrek vedno in vedno bil utemeljen!

Slovensko ljudstvo, slovenski kmet, ali zares ne boš tvojih očí odpreti! Kmečki, delavski trpini, ne vidite, kako Vam trosijo pesek v oči, kako Vam vodijo za nos?

Na eni strani Vam postavljajo zanke, češ, bode se vljeli, na drugi strani Vam pustijo malo prostora, češ tukaj smo spoznali tvojo vrednost, tukaj smo prepričani o tvoji veljavi, le ubogaj nas — slepeci, mi te bomo vodili!

Z velikim trudom se je dosegla pravica nove deželnozborske volilne kurije, ljudstvo, kmet in delavec naj bi pokazali, svojo voljo, kogar hočejo imeti za zastopnika v deželnem zboru, volitve so direktne in tajne, ni treba volilnih mož, ni treba, da bi se tega ali drugega volilec bal, a vendar ti hočejo tvoji paki, tvoji takozvani voditelji, dragi nam kmečki in delavski stan, vsiliti zopet zastopnike, ki niso in ne bodo nikdar za tebe!

Glede ptujskega okraja smo izrazili naše mnenje na drugem mestu, naj nam bode dovoljeno, da povemo tukaj par besedi tičočih se kandidatov v slovenskih okrajih Čmurek, Ivnik (Eibiswald) Arva (Arnfels), Marenberg, Maribor, Radgona in Slovenska Bistrica!

Takorekoč s trobentami je klerikalna mariborska stranka nastavila kot kandidata za omenjeni okraje nekega Franca Thalerja iz Št. Ilja v Slovenskih Goricah, kateri je baje izvrstni „govornik“!

Draga duša, gospodar Thaler, ti si prišel do časti tako, kakor je prišel Pilatus v vero! Nedolga si, le umivaj si roke in reči: „Nisem kriv, da me spoznali kot sposobnega za kandidata, zares“

da sem prav pošteni bratce naših ljubih gospodov iz farovža, zares, da me čislajo tudi velezasluženi gospodje dohtarji, a nikakor pa nočem na duši imeti kmečkega poslanstva, ker nisem za ta ta posel — **sp o s o b e n !**“

Thaler, Thaler, poslanstvo ni „špas“, in slovenski kmet in delavec bode znabiti vendarle enkrat odprl oči, misleč si, da farška kadilnica včasih tudi — **smrdi!**

Bog ne daj, da bi nam zameril, gospodar Thaler! Mogoče, da si ti v obče spoštovanja vreden mož, ali veš, to si zapomni, kar je največji učitelj sveta — Kristus sam svojim učencem nekoč rekel, namreč: „Kdor se med otrobi meša, tega bodejo — svinje pojedle!“

Volilci omenjenih okrajev, naša stranka je proglasila kot kandidata za deželni zbor vrlo Vam znane župana v Slovenski Bistrici, Alberta Stiger, načelnika tega okraja!

„Lastna hvala smrdi“, za to pa nikakor ne bomo takorekoč kovali našega kandidata med zvezde, omeniti pa moramo seveda toliko od njegovih zaslug, da šč bodejo drugi, kateri ga ne poznajo sodili o njem tako, kakor si ta mož zasluži.

Stiger, kakor omenjeno, župan Slovenske Bistrice, načelnik tega okraja, si je pridobil razven družin v obče znanih zaslug tudi prav krasen priimek, katerega mu niso dali „purgarji“, ne „nemškutarji“, ne, katerega so mu podelili kmetje slovenje-bistriškega okraja in ta priimek se glasi „naš oče Stiger!“

Niti omeniti nočemo, kaka pripoznanja je Stiger dosegel drugod! Na Francoskem, v Italiji, v Rusiji je znano ime našega kandidata, kateri se je prvi povzdignil za praktično streljanje proti toči Kaj Thaler, Stiger je izumil streljanje proti toči tedaj, ko se ti niti sanjal nisi o tem, da se toča ne da pregnati samo z „nebeškimi žegnami“, tvojih farških bratcev!

Slovenje-bistriški kmetje naj sami sodijo o svojem očetu Stigerju, oni naj povejo, koliko je ta mož storil v gospodarskem oziru za njih!

Ali to ni poslanec za kmete vseh imenovanih okrajev?

Neodvisen od klerikalnih in dohtarskih voditeljev bode postopal Stiger kot mož poštenjak, kot mož poln navdušenja za kmečki blagor, gotovo stokrat bolj prosto, kakor pa kaka farška in dohtarska puža, katero vodijo na svoji vrvi lahkomiseljni slovenski korističevalci slovenskega ljudstva!

Na mnenje prvaških gospodov ima Stiger le malo en pregrešek in ta je, da hoče tudi Vašim otrokom, slovenski kmetje in delavci, kateri ste brez prombe odvisni od velikega sosedkega naroda, to je Nemcev, priskrbeti tudi poduk v nemščini! Ta je njegov glavni takozvani pregrešek, ki pa je v blagornejši spodnještajerski slovenski mladini; gotovo mu bodejo vsi pametni stariši prav radi odpustili!

Ne bodite slepi, dragi nam volilci iz kmečkih in delavskih krogov, naprednjaki bodejo volili zna-

čajnega moža, volili bodejo tistega, ki se je vedno potegoval za kmete slovenje-bistriškega okraja, nikdar pa ne bodejo prodali svojih kmečkih žuljev farško — dohtarskim željam!

Sedaj še je čas, slepota še ni prišla nad Vas, otesite se vendarle enkrat vseh tistih vsiljevalcev; otesite so vsaj sedaj ob času toli težko dobljenih direktnih volitev Vašega težkega prvaškega jarma!

Stiger ali Thaler? Smešno vprašanje! Kaj ne! A vendar je Vam vsiljujejo okolščine, vendar Vam je vsiljujejo Vaši „voditelji“, Vaši prvaki.

Bog daj, da bi nas prav razumeli! Bog daj, da bi dobili klerikalci na gori stavljeno vprašanje vsaj tokrat — kmečko delavski odgovor, kateri smatra značajnost in zasluge višje, kakor pa vse tako visoko leteče obljube iz „žegnanih“ ust!

„Oče“ Stiger bode gotovo izvoljen, ako je v navadenih volilnih krajih dovolj mož, ki se ne bojijo klerikalne stranke; izvoljen bode gotovo, ako je o teh krajih siromaškemu ljudstvu zares za svoj obstanek, ako čisla poštenost bolj, kakor vse politične sleparije, povzročene od tistih, ki bi morali ubogo slovensko ljudstvo voditi!

Naši nasprotniki in „kranjski pankert.“

Že na tisočkratni smo našim cenjenim čitateljem in somišljenikom pokazali, kakšnih sredstev se naši nasprotniki poslužujejo, da bi nam, oziroma našemu listu škodovali. Pa kakor je vsak boj proti pravici in resnici navadno brezuspešen, tako se je tudi našim zagrizenim nasprotnikom vsak njihov škodoželjn namen in poskus ponesrečil in izjalovil in se bode tudi v znanost, naj bo njihov trud in napor še tako velik, način njihovega bojevanja še tako zvijačen in potuhnjeno. Laž ima kratke noge in resnica mora priti prej ali slej na dan.

Ne bomo naštevati vseh od naših nasprotnikov proti nam dosedaj poskušanih nesramnih zvijač, ker bi to naštevovanje zavzelo premnogo prostora in ker so nesramne nakane naših sovražnikov čitateljem „Štajerca“ če ne zavsem, vsaj deloma znane. Prižnica, spovednica, šola, božja pot tem hinavcem niso dovolj sveta, da bi jih ne zlorabljali za svoje nesramne namene — očitno ali pa skrivno in potuhnjeno. Ti okrutneži se še celo ne brigajo zato, ako v dosego svojih zvitihi nakan rušijo zakonsko ljubezen, mir in srečo in ako napeljujejo vernike — bodisi mladino ali odrasle ljudi — v greh zoper četrto zapoved Božjo, ki nam veli: **S p o š t u j o č e t a i n m a t e r !**

Med najostudnejše orožje naših nasprotnikov se mora vsekakor prištevati njihovo časopisje. Kdor je že imel enkrat kakšen nam nasproten časnik v svojih rokah, se je gotovo prepričal, da so naši nasprotniki, posebno pa njihovi kolovodje, brezdvomno največji hinavci in nesramneži, kar jih obseva božje solnce; brez ugovora in gotovo.